

A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Mfv.VIII.10.070/2022/6.

A tanács tagjai: Dr. Stark Marianna a tanács elnöke
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina előadó bíró
Dr. Hajdu Edit bíró

A felperes: felperes
cím1

A felperes képviselője: Dr. Mátyás László Ügyvédi Iroda
cím2
ügyintéző: dr. Mátyás László ügyvéd

I. rendű alperes: alperes1
cím3

II. rendű alperes: alperes2
cím3

III. rendű alperes: alperes3
cím5
tartózkodási hely: cím6.)

IV. rendű alperes: alperes4
cím3

V. rendű alperes: alperes5
cím3

Az alperesek képviselője: Dr. Papp Sándor ügyvéd
cím4

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperesek

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Fővárosi Ítéltábla 2.Mf.31.305/2021/5.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Budapest Környéki Törvényszék 24.M.70.041/2020/50.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Ítéltábla 2.Mf.31.305/2021/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 250.000 (kétszázötvenezer) forint és 67.500 (hatvanhétézeröttszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] Néhai alperes⁴ 2004. június 1-től állt munkaviszonyban az alperesnél pénzügyi igazgató munkakörben. Munkaköri leírása alapján önálló döntési jogosultsággal rendelkezett banki átutalások, pénzügyi, számviteli feladatok koordinálása, vállalkozói elszámolások, teljesítések elfogadása tárgyában.

[2] A 2001. január 1-jétől érvényes Számviteli Politika, illetve annak részeként a Pénz- és Értékkezelési Szabályzat tartalmazta a házipénztár és a pénzkezelő helyek működésének rendjét. A szabályzat rögzítette a pénzmozgások, a pénz- és értékkezelési bizonylatok rendjét, a vezetendő nyilvántartások rendszerét, figyelembe véve a hatályos jogszabályokat.

[3] A perbeli időszakban a felperesnél két házipénztár működött, a P1 pénztárt néhai alperes⁴, a P2 pénztárt személy¹ kezelte. Az egyes pénztárakban havonta 15 millió forint készpénzt lehetett tárolni. A készpénzt és szigorú számadású bizonylatokat külön pénzkazettában tárolták, amelyek egy-egy földhöz rögzített széfben voltak elhelyezve. A kazettához és a széfhez az adott pénztár kezelőjének volt kulcsa. A pénztárban tárolt pénzből három jogcímen kerülhetett sor kifizetésre: munkabérelőleg címén a 3544 számon, elszámolási előlegként a 3541 számon, valamint szállítói előlegként a 3545 számon. A pénztárkezelők a saját pénztárukra vonatkozóan a hónap végén időszakai pénztárjelentést készítettek, majd a következő hónap 20-áig a hozzátartozó bizonylatokkal és egyéb dokumentációval együtt megküldték a könyvelőnek. A könyvelő a pénztárjelentéseket összevetette a számlákkal és a bizonylatokkal, a havi főkönyvi kivonatot elkészítette, majd megküldte a felperesnek. A főkönyvi kivonatot néhai alperes⁴ ellenőrizte.

[4] 2015. január 5-én néhai alperes⁴ 300 000 forint pénzügyi kölcsönt nyújtott a vele baráti kapcsolatban lévő személy²nek oly módon, hogy a felperes OTP-nél vezetett számlájáról „alperes⁴ előleg” címen a fenti összeget átutalta személy³ számlájára. 2015. április 24-én az általa kezelt P1-es pénztárból 3 601 145 forintot vett fel a ...1 számú kiadási pénztárbizonylat szerint, majd 2015. április 29-én 3 605 400 forintot a ...2 számú kiadási pénztárbizonylat szerint. A kiadási pénztár bizonylatokon az összeg átvevőjeként, a számla kiállítójaként, utalványozóként és a pénztárosként egyaránt néhai alperes⁴ aláírása, szignója szerepelt. A 2015. április havi pénztárjelentést 2015. május 20-án küldte el elektronikus úton személy⁴ könyvelőnek. Az e-mailben azt írta, „Legyetek szívesek könyveljétek le még ezeket

a bizonylatokat is”. Az e-mail csatolmányként tartalmazta a ...1 és a ...2 számú kiadási pénztárbizonylatokat.

[5] 2015. május 22-én alperes⁴ közlekedési balesetben életét veszítette. A nála lévő személyes tárgyakat a felperes egyik munkavállalója, személy⁵ a baleset helyszínén magához vette, majd azokat 2015. május 25-én átadta az I. rendű alperesnek. Az I. rendű alperes ezt követően 2015. május 29-én vitte be alperes⁴ munkahelyi kulcsait és a munkavégzéshez kapcsolódó egyéb ingóságokat a felperes irodájába, ahol átadta azokat személy¹nek. Ezen a napon személy⁶ felperesi ügyvezető, továbbá személy⁷ marketing igazgató és személy¹ felnyitotta a P1 pénztárat. Számba vették az abban található készpénzt és számlákat, megállapításairól jegyzőkönyvet vettek fel. Ennek tartalma szerint a kasszában 3 866 100 forint készpénz volt, továbbá 56 darab 1 552 140 forint összértékű készpénzes számla. A talált tételeket átvezették személy¹ pénztárába.

[6] A 2015 január hónapban átutalt 300 000 forint, továbbá az április folyamán két részletben felvett, összesen 7 206 545 forint, azaz összesen 7 506 545 forint a felperes nyilvántartásában alperes⁴ elszámolási előlegeként lett rögzítve, amellyel haláláig nem számolt el. A felperes a fenti összegű követelés felvételét kérte a hagyatéki leltárba, hagyatéki hitelezői igényként. A 2016. január 12-én kelt ... számú hagyatékátadó végzés szerint az örökösök végintézkedés hátra hagyása nélkül hunyt el, törvényes örökösei házastársa és négy gyermeke, vagyis jelen per alperesei. A felperes hagyatéki hitelezői igényét az örökösök nem ismerték el.

A felperes keresete és az alperesek ellenkérelme

[7] A felperes a keresetében az alpereseket egyetemlegesen kérte kötelezni 7 506 545 forint és ezen összeg 2016. február 25-től számított késedelmi kamata, valamint perköltsége megfizetésére. Álláspontja szerint a perben követelt összeget alperes⁴ tartozásként tartotta nyilván, az halálát megelőzően keletkezett, amelyért – figyelemmel a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 7:97. §-ban foglaltakra – az örökösök, vagyis az alperesek felelnek.

[8] Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérték. Álláspontjuk szerint a felperes követelése elévült, egyebekben pedig alaptalan. A január hónapban átutalt 300 000 forinttal kapcsolatban arra hivatkoztak, hogy azt alperes⁴ 2015. március és április hónapokban visszafizette a felperesnek úgy, hogy ennyivel kevesebb munkabér került számára átutalásra. Az áprilisi kiadási pénztárbizonylatokon szereplő összegek vonatkozásában előadták, hogy alperes⁴ halála előtt zajlott a felperesi cég megvásárlása és szó volt arról, hogy abban 17%-os üzletrészt szerez, valamint befizeti a tagi kölcsön rá eső részét. Az alperesek hangsúlyozták, hogy alperes⁴nek saját személyes célokra nem volt szüksége erre az összegre, ugyanakkor a pénztárbizonylatokon szereplő összeg lényegében a tagi kölcsön összegével egyezik meg, ami vélhetően a felperes számlájára került befizetésre, vagy a pénztárban maradt.

[9] Az alperesek azt is vitatták, hogy a P1 pénztárhoz csak néhai alperes⁴nek volt kulcsa és kifogásolták, hogy az I. rendű alperes nem volt jelen a pénztár felnyitásakor.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

[10] A Budapest Környéki Törvényszék a 24.M.70.041/2020/50. számú ítéletével kötelezte az alpereseket egyetemlegesen 7 506 545 forint és ezen összeg 2016. február 15-től

a kifizetésig számított késedelmi kamata megfizetésére. Kötelezte az alpereseket egyetemlegesen 730 000 forint + 197 100 forint áfa perköltség, valamint 450 400 forint eljárási illeték és 1 017 500 forint előlegezett költség megfizetésére.

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 286. § (1) és (3) bekezdése alapján elsődlegesen a követelés elévülését vizsgálta. Kifejtette, hogy a peradatok szerint a pénzösszegek felvételére 2015-ben került sor, amellyel alperes4nek még ugyanebben az évben kellett volna elszámolni. Az igény 2015-ben keletkezett, azt a felperes a hagyatéki eljárásban bejelentette, majd 2016. február 25-én a keresetét is előterjesztette, ezért igénye nem évült el.

[12] Az elsőfokú bíróság néhai alperes4 megőrzési felelősségét az Mt. 180. §-a alapján vizsgálta. Megállapította, hogy a felperes terhére esett annak bizonyítása, hogy a készpénzt alperes4 átvette, azt állandóan őrizetében tartotta, kizárólagosan kezelte és visszaszolgáltatási vagy elszámolási kötelezettsége ellenére azzal nem számolt el, vagyis hiány keletkezett.

[13] A lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alátámasztották, hogy néhai alperes4 a P1 pénztár vonatkozásában pénzkezelőnek bizonyult. személyl tanúvallomása azt is alátámasztotta, hogy a készpénzt a két házipénztárban külön-külön, zárható lemezkazettában tárolták, ezek elkülönítve egy-egy földhöz rögzített vasszekrényben voltak elhelyezve. Az egyes pénztárakhoz tartó lemezkazettákhoz és vasszekrényhez két-két kulcs tartozott, amelyeket az adott pénztár kezelője tartott magánál, vagyis a házipénztárakban elhelyezett pénzhez kizárólag az adott pénztár kezelője férhetett hozzá.

[14] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint bizonyított, hogy alperes4 az általa kivett, hiányként jelentkező pénzzel haláláig nem számolt el. Mindezt a perben meghallgatott tanúk, a becsatolt okiratok és a kirendelt szakértői vélemény is alátámasztotta.

[15] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperesek a perben nem igazolták azt az állításukat, hogy a 300 000 forintot alperes4 visszafizette a felperesnek. Ezt a becsatolt munkabérjegyzékek, az átutalási bizonylatok és az igazságügyi könyvszakértői vélemény sem támasztotta alá. Néhai alperes4 havi nettó munkabére 1 116 950 forint volt, amelyet az OTP, az MKB, illetve a CIB-nél vezetett bankszámlájára átutalással fizetett meg a felperes minden hónapban. A felperes a májusi munkabért is hiánytalanul átutalta, amit az I. rendű alperes vett át 2015. május 31-én, vagyis néhai alperes4 fizetéséből a hivatkozott összeg nem került levonásra.

[16] A további két összeget illetően az igazságügyi írásszakértői véleményre hivatkozva megállapította, hogy a 3 601 145 forintra, továbbá 3 650 400 forintra vonatkozó kiadási pénztárbizonylatokon egyértelműen alperes4 írása, aláírása és szignója szerepelt. Az igazságügyi könyvszakértői vélemény álláspontja szerint ezen összegekről kiállított bizonylatok nem feleltek meg a Pénz- és Értékkezelési Szabályzatnak, figyelemmel arra, hogy utalványozóként is alperes4 aláírása szerepelt azokon, ugyanakkor mindez a gazdasági események valóságát nem befolyásolta. A könyvszakértői véleményt alátámasztotta személyl tanúvallomása és az igazságügyi informatikai szakértői vélemény is. E további bizonyítékok alapján megállapítható volt, hogy a két pénztárbizonylatot alperes4 elektronikus levele csatolmányaként 2015. május 20-án továbbította a könyvelő részére kifejezetten azzal a céllal, hogy azokat könyvelje le. Annak ellenére, hogy nagyszámú készpénz felvételének célja utóbb nem volt megállapítható, bizonyíthatónak tekinthető, hogy azokat néhai alperes4 kivette és haláláig, azaz 2015. május 22-ig nem fizette vissza, mert erre utaló adatot, üzenetet az informatikai szakértő sem lelt fel.

[17] Az alperesek hivatkozása alapján a törvényszék megállapította, hogy 2015. május 22. és május 29. között nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy bárki a pénztárat felnyitotta volna, ennek lehetőségét pedig személyl tanúvallomása egyértelműen cáfolta. Az

I. rendű alperes, mint néhai alperes⁴ házastársa nem állt munkaviszonyban és egyéb jogviszonyban sem a felperessel, ezért semmilyen körülmény nem indokolta, hogy a pénztár felnyitáskor jelen legyen. A pénztárat a kulcsok átvételének napján, azaz május 29-én a felperes két vezetője és a pénzügyi előadó jelenlétében nyitották ki, az ott talált készpénzről, számlákról jegyzőkönyvet vettek fel. A pénztárban nem volt hiány és fizikailag nem volt benne az április havi előlegek összegek, amelyekről viszont kivételi pénztárbizonylat állt rendelkezésre. személy¹ tanúvallomása ugyanakkor azt is alátámasztotta, hogy a felperes az előlegek felvételének tényéről, összegéről csak a pénztár felnyitását követően szerzett tudomást.

[18] Az elsőfokú bíróság a felperesi gazdasági társaság tulajdonosváltásával kapcsolatos tárgyalásoknak nem tulajdonított érdemi jelentőséget, mert álláspontja szerint ez nem képezte a per tárgyát. személy⁴ tanúvallomása alapján megállapította, hogy a tulajdonosváltást eredményező szerződés aláírására csak alperes⁴ halálát követően 2015. június első napjaiban került sor, amikor néhai alperes⁴ már nem szerezhette tulajdonrészt, így tagi kölcsönt sem nyújthatott. A törvényszék álláspontja szerint nem volt jelentősége annak sem, hogy néhai alperes⁴ az általa felvett többmillió forint nagyságrendű összeget mire szánta. A perbeli összeget előlegként 2 részletben bizonyítottan felvette, annak felhasználását számlával kellett volna igazolnia, vagy vissza kellett volna fizetnie.

[19] alperes⁴ halálára tekintettel tartozásaiért a Ptk. 7:87. §, 7:94. §, valamint 7:97. §-a alapján, mint hagyatéki tartozásért az örökösök, vagyis az alperesek felelnek.

[20] Az alperesek fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2.Mf.31.305/2021/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte az alpereseket egyetemlegesen 250 000 forint + áfa másodfokú perköltség, valamint 600 523 forint fellebbezési illeték megfizetésére.

[21] A másodfokú bíróság a fellebbezésre tekintettel kiemelte az írásszakértői vélemény azon megállapítását, amely szerint a pénztárbizonylatokon alperes⁴ aláírása, szignója és kézírása szerepelt, vagyis azokat teljeskörűen személyesen állította ki. A rendelkezésre álló okirati bizonyítékok szerint néhai alperes⁴ 2015. április havi pénztári jelentést, köztük a két pénztári kivételhez kapcsolódó pénztárbizonylatot 2015. május 20-án megküldte elektronikus úton személy⁴ könyvelőnek, 2015. május 22-én bekövetkezett haláláig pedig az elszámolási előleget a felperesnek nem fizette vissza, amelyet az általa vezetett pénztártömbök adatai is alátámasztottak.

[22] Az ítéltábla álláspontja szerint emiatt nem volt jelentősége annak, hogy néhai alperes⁴ balesetkor személy⁸ a személyes tárgyakat magához vette és azt három nappal később, május 25-én adta át az I. rendű alperesnek. A pénztár érintetlenségét, vagyis azt, hogy 2015. május 29-ei felnyitásáig senki nem nyúlt hozzá, a 31/F/14. számú pénztárjelentés, illetve az elsőfokú eljárásban beszerzett igazságügyi könyvszakértői vélemény is alátámasztotta, amely szerint a alperes⁴ által könyvelt készpénzállomány 5 418 240 forint volt, ebből levonva a 1 552 140 forint le nem könyvelt számlaösszeget, maradt 3 866 100 forint, amely megegyezett a felnyitáskor a pénztárban megtalált készpénz összegével. Ebből következően alaptalan volt az alperesek azon hivatkozása is, hogy a pénztárosi felelősség nem állt fenn amiatt, mert a pénztár felnyitáskor az I. rendű alperes nem volt jelen.

[23] A másodfokú bíróság az üzletrész adásvételének sem tulajdonított jelentőséget, mert alperes⁴ felperesi munkavállalóként tagi kölcsön címen sem volt jogosult sajátjaként rendelkezni a felperest megillető, személy²nek nyújtott kölcsön levonását követően fennmaradó 7 206 545 forinttal.

[24] Az alperesek a felvett összeg fellelhetőségéről csak feltételezéseket adtak elő, tényállításaikat nem igazolták. személy¹ vallomása alapján az is megállapítható volt, hogy a

P1 jelzésű pénztárat kizárólag néhai alperes⁴ kezelte, csak ő rendelkezett kulccsal hozzá. Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem

[25] Az alperesek a felülvizsgálati kérelmükben elsődlegesen a jogerős ítélet elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedő hatályon kívül helyezését és új határozat hozatalával a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan az első-, vagy másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat meghozatalára történő utasítását, valamint a felperes perköltségben történő marasztalását kérték. Álláspontjuk szerint az eljáró bíróságok ítéletei az Mt. 180. § (1), (4) és (5) bekezdésébe, valamint a Pp. 164. § (2) bekezdésébe és 206. § (1) bekezdésébe ütközően jogszabálysértőek.

[26] Az alperesek kifejtették, hogy az eljáró bíróságok az Mt. 180. §-ában írt megőrzési felelősség szabályait jogszabálysértő módon értelmezték, ezért megalapozatlanul állapították meg az alperesek felelősségét. Álláspontjuk szerint az Mt. 180. § (4) bekezdésében írt pénztárosi felelősséghez szükséges az Mt. 180. § (1) bekezdésében írt feltételek megléte is, azaz, hogy a munkavállaló az átvett pénzt állandóan őrizetében tartsa és kizárólagosan kezelje. A perben ugyanakkor igazolást nyert, hogy a megőrzési felelősség ezen feltételei nem álltak fenn.

[27] A tényállás hibás megállapítása körében kiemelte, hogy 2015. május 22-én néhai alperes⁴ Erdélyben történő balesetéhez személy⁵ felperesi alkalmazott néhány percben belül odaért, aki a család értesítése nélkül elhozta a hozzátartozójuk telefonjait, a nála lévő kulcsokat, így a perbeli pénztár kulcsát is. I. rendű alperes még ugyanezen a napon felhívta személy¹t a szükséges intézkedések megbeszélése céljából, amelytől azonban a felperes elzárkózott. 2015. május 25-én, vagyis a baleset után 3 nappal, a késő esti órákban személy⁵ felkereste az I. rendű alperest és - törölt anyaggal – átadta néhai alperes⁴ telefonjait, bankkártyáit, a nála a balesetnél fellelt készpénzt és a kulcsokat. személy⁵ vezetőként ugyanakkor saját belépőkóddal és saját kulcsokkal is rendelkezett a felperes központjához, így a saját belépőkódjával és kulcsaival korlátlan belépési joga és lehetősége volt ahhoz az irodához, ahol a perrel érintett páncélszekrény is megtalálható volt. Megállapítható az is, hogy 2015. május 29-én a felperes munkatársai az I. rendű alperes távozását követően, így az alperesi oldal jelenléte nélkül nyitották fel a alperes⁴ által kezelt P1 pénztár páncélszekrényét. A tényállásból nyilvánvaló, hogy alperes⁴ 2015. május 22-én bekövetkezett halálát követő 4 napon át személy⁵, vagy rajta keresztül bármelyik felperesi vezető, majd 2015. május 29-től a felperes alperes⁴ páncélszekrényét bármikor felnyithatták, így nem valósult meg az Mt. 180. § (1) bekezdésében írt állandó őrizetben tartás.

[28] A perben igazolt tény, hogy a felperes menedzsmentje által a cég megvásárlására irányuló előkészületek néhai alperes⁴ halálát megelőzően fejeződtek be. A felperes 100%-os üzletrészből alperes⁴ 17%-os üzletrészt kapott volna, a pénztár felnyitásában résztvevő személyek tulajdonszerzése mellett. személy¹ e jogügylet során ugyan nem vált tulajdonossá, de a felperes pénzügyi vezetője lett.

[29] Az alperesek álláspontja szerint a hivatalos pénztárnyitásban résztvevő személyek nem tekinthetők érdektelennek. Amikor az I. rendű alperes 2015. május 29-én bevitte egyebek mellett a páncélszekrény kulcsát a felpereshez, akkor a felperes egyik vezető alkalmazottjának sem jutott eszébe, hogy a néhai alperes⁴ pénztári felelősségének biztosítása érdekében házastársának jelenlétében nyissa ki a pénztárt. Ehelyett megvárták, amíg az I. rendű alperes elment, majd szűk baráti és üzlettársi körben nyitották fel a széfet.

[30] Az igazságügyi könyvszakértői vélemény megállapítása szerint néhai alperes⁴ által kezelt pénztárnak 2 db pénztárkulcsa volt és mind a kettő alperes⁴nál volt, akinek halálakor jelen volt személy⁵, aki a pénztárkulcsokat átadta az I. rendű alperesnek, aki személyesen vitte be a kulcsokat a céghez. Az igazságügyi könyvszakértő előtt tehát nem volt ismert, hogy az állítólagos pénztárkulcsok négy napig a felperes alkalmazottja, személy⁵ birtokában voltak, ezt a ténytet nem értékelhette, ugyanakkor kifejtette, hogy a pénztár felnyitáskori tartalma a felperes hibájából nem állapítható meg. Mindez álláspontjuk szerint egyben azt is jelenti, hogy a kár tekintetében a bizonyítási kötelezettség és ez okból a bizonyítási teher a felperes oldalán volt, neki kellett volna igazolnia, hogy a pénztárban nem volt ott alperes⁴ által a bizonylatok szerint felvett összegnek megfelelő készpénz. Ezen bizonyítási kötelezettségének a perben a felperes nem tett eleget, a kár tényét és mértékét nem igazolta, mindez pedig az ő terhére esett. Az alperesek álláspontja szerint az Mt. 180. §-ának rendelkezéseire figyelemmel alperes⁴, illetve rajta keresztül az alperesek pénztárfelelőssége nem állapítható meg, mert halála után nem az elsőfokú bíróság által felelőssé tett örökös alperesek, hanem a többszörösen érdekelt felperesi alkalmazottak tartották állandóan őrizetükben a pénztárt, illetve kezelték azt, valamint a pénztár hivatalos felnyitáskor az alperesek egyike sem lehetett jelen. A jogerős ítélet az Mt. 180. § (1) és (4) bekezdésének megsértésével, az ott írt konjunktív feltételek meglétének hiánya okán jogszabálysértő módon állapította meg az egyetemleges felelősségüket és jogszabálysértő módon kötelezte az alpereseket a felperes keresete szerinti összeg megfizetésére.

[31] Az alperesek a Pp. 164. § (2) bekezdésének és 206. § (1) bekezdésének megsértését állítva arra is hivatkoztak, hogy személy¹ 2018. november 6-án, majd folytatólagosan 2018. december 14-én történt meghallgatását követően az elsőfokú bíróság a felek erre irányuló indítványa nélkül 2021. október 13-án a tanúként ismételt meghallgatta, ezt azonban a Pp. 164. § (2) bekezdése nem teszi lehetővé. Mivel az elsőfokú bíróság a Pp. 164. § (2) bekezdésének kifejezett tiltása ellenére hivatalból rendelte el és foganatosította személy¹ ismételt meghallgatását, ezért a 2021. október 13-án tett tanúvallomásában foglaltakat a tényállás megállapítása során figyelmen kívül kellett volna hagyni.

[32] Mivel a jogerős ítélet szerinti tényállás megállapítása során a hivatkozott jogszabálysértő módon beszerzett tanúvallomást nem rekesztették ki a bizonyítékok közül, a jogerős ítélet szerinti tényállás hibás, a tényállás megállapítására a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésével került sor.

[33] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását és az alperesek marasztalását kérte a felülvizsgálati eljárás költségében.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[34] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem megalapozott.

[35] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 272. § (2) bekezdése alapján kizárólag a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértés alapján vizsgálhatta.

[36] Az alperesek a felülvizsgálati kérelmükben a tényállás megállapítását és a bizonyítékok okszerűtlen értékelését vitatva a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértését panaszolták.

[37] A mérlegelési szabadság a felülvizsgálati eljárásban korlátozott. A Kúria a bizonyítékok felülmérlegelésére, a tényállás megváltoztatására kivételesen abban az esetben jogosult, ha a felülvizsgálni kért határozat iratellenes vagy kirívóan okszerűtlen, logikátlan, ellentmondásos megállapításokat tartalmaz (BH1995.193; BH1999.44.). Önmagában tehát a bizonyítékok mérlegelésének a kérelmezőre sérelmes eredménye nem lehet a felülvizsgálati

kérelem alapja. Akkor sincs lehetőség a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna, kizárólag az minősíthető kirívóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (BH2013.119.).

[38] Az eljáró bíróságok az alperes érvelésével szemben a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján alappal nem tulajdonítottak jelentőséget annak, hogy a baleset időpontját követően 4 napon keresztül a pénztár kulcsai személy⁵ rendelkezése alatt voltak. A fellelt okirati bizonyítékok szerint ugyanis megállapítható, hogy néhai alperes⁴ 2015. áprilisában a bizonylatokon szereplő 3 601 145 forintot, valamint 3 605 400 forintot felvette, ezt a bizonylatok mellett az általa kiállított pénztári jelentés is alátámasztotta. A hivatkozott összegekről készült – kizárólag néhai alperes⁴ által aláírt – pénztárbizonylatok figyelembevételével készült április havi pénztárjelentést 2015. május 20-án, halála előtt két nappal e-mail címről maga küldte meg személy⁴ könyvelő számára. A rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok, vagyis a pénztárnyitáskor felvett összeg is azt támasztotta alá, hogy a 2015. áprilisában felvett két összeget a néhai alperesi jogelőd a halála napjáig nem fizette vissza a pénztárba. Ennek következtében az ítéltábla alappal nem tulajdonított jelentőséget a négy napig személy⁵ birtokában lévő kulcsoknak, sem pedig annak, hogy a 2015. május 29-i felnyitáskor a néhai munkavállaló jogutóda nem volt jelen. A megőrzési felelősség alóli mentesülést lehetővé tevő, az Mt. 180. § (1) bekezdésében szabályozott kizárólagos őrizetben tartás hiánya az adott esetben és speciális tényállás mellett kétséget kizáróan nem volt okozati összefüggésben a keletkezett ismert okú (jogerős ítélet [47]) hiánnyal, mert az bizonyítottan 2015. április hónapban a pénzösszegek felvételekor keletkezett, arra pedig nem merült fel adat, hogy néhai alperes⁴ az általa felvett elszámolási előleggel (melyről a felperesnek tudomása nem volt) egy hónapon belül elszámolt. Nyilvánvalóan nem könyveltette volna le 2015. május 20-án a kiadási pénztárbizonylatokat, ha aznap vagy másnap szándékában állt a felvett előleggel elszámolni. Az elszámolás megtörténtét sem bevételi pénztárbizonylat, sem más adat nem támasztja alá, hiszen amennyiben ilyen rendelkezésre állt volna, annak könyvelését is intézte volna május 20-án vagy legalábbis a könyveletlen számlák között rendelkezésre állt volna. Erre utaló adatot az informatikai szakértő sem tárt fel.

[39] Az a körülmény pedig, hogy a perbeli összeg felvételére a felperesi társaságban történő tulajdonszerzés érdekében kerülhetett sor, az alpereseket, mint jogutódokat nem mentesíti a hiány visszafizetésének kötelezettsége alól, figyelemmel arra, hogy a pénztárhiányként kimutatott – elszámolási kötelezettséggel bizonyítottan felvett – összeggel néhai alperes⁴ – jogalap hiányában – sajátjaként nem rendelkezhetett.

[40] Az alperesek a felülvizsgálati kérelmükben megalapozatlanul kifogásolták személy¹ ismételt tanúkénti kihallgatását.

[41] A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek az érdekében áll. A Pp. 173. § (3) bekezdése alapján ugyanakkor a felek által meghallgatni kért és a tárgyalásra megidézett tanút az elnök hallgatja ki, a felek csupán kérdéseket indítványozhatnak. Peradat, hogy az elsőfokú eljárás során a perben tanácsváltás történt, illetőleg a bizonyítási eljárás fokozatosan kiegészült szakértői véleményekkel, újabb tanúvallomásokkal, valamint okirati bizonyítékkal is. Ennek következtében az elsőfokú bíróság tanácselnöke a korábban már meghallgatott tanút a felmerült újabb bizonyítékok alapján felmerült kérdésekre – a felek indítványa nélkül is – meghallgathatja, önálló kérdésfeltevési jogosultsága alapján. személy¹ tanú meghallgatását első alkalommal a felek indítványozták, a felmerült újabb kérdések vonatkozásában pedig vallomásának kiegészítéséről a bíróság saját hatáskörben is dönthetett.

[42] Mindezek alapján az alperesek megalapozatlanul kifogásolták a tényállás megállapítását és minden ok nélkül sérelmezték személyi utóbb felvett vallomása során elmondottak figyelembevételét.

[43] A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet jogszabálysértés hiányában a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[44] A pervesztes alpereseket a Kúria a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárás költségének a megfizetésére a felperes részére, melynek mértékét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján állapított meg.

[45] Az alperesek felülvizsgálati kérelmükben a felülvizsgálati eljárás illetékét lerótták, ezért annak megfizetéséről rendelkezni nem kellett.

[46] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a 2022. szeptember 14-én megtartott tárgyaláson bírálta el.

[47] A felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja kizárja.

Budapest, 2022. szeptember 14.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró